

PRILOG 1. – OBRAČANJE PROF. LAKUŠIĆA – ZAČETNIKA FORUMA

Povezanost naglog rasta i pada

Obljetnica HSGI-a i časopisa *GRAĐEVINAR* bile su više nego dovoljan razlog za nastajanje skupa na kojem će se raspravljati o stvarnom problemu i pokušati ponuditi neka rješenja

Zadovoljstvo mi je i čast pozdraviti vas na otvorenju stručno-znanstvenog skupa *Hrvatski graditeljski forum 2013*, koji organizira Hrvatski savez građevinskih inženjera (HSGI). Započet ću uvodno izlaganje toplom dobrodošlicom svim sudionicima skupa, na kojem osim građevinskih inženjera sudjeluje i velik broj kolegica i kolega iz drugih struka, poput ekonomista i pravnika te inženjera geodezije, strojarstva i prometa. Sudjelovanje na ovom skupu dokazuje da imate želje i volje te da ste zainteresirani pomoći u iznalaženju rješenja za izlaz iz krize koja je zahvatila našu struku. Kriza je u građevinarstvu upravo i bila osnovna ideja vodilja kada sam osmišljavao cijeli skup i slagao kockice koje će ga učiniti prepoznatljivim.

Kada se pokreće nešto novo, uvijek je pitanje hoće li to struka prepoznati i podržati. Kako se ove godine obilježavaju 60. obljetnica HSGI-a i 65. obljetnica časopisa *Građevinar*, to je bio više nego dovoljan razlog za nastajanje novog skupa na kojem će se raspravljati o jednom stvarnom problemu i ponuditi određena rješenja. Izborom pojma "forum" naznačeno je mjesto rasprave, a s riječima "hrvatski" i "graditeljski" dodatno je objašnjeno da će se raspravljati o graditeljstvu u našoj zemlji.

Kada sam sastavljao popis potencijalnih predavača i tema koje bi mogle biti zanimljive, započeo sam s pitanjima onima koji su mogli nešto reći i ponuditi o zadanoj tematici. Jedna od prvih tema koju sam uspio dogovoriti bila je problematika regionalnog povezivanja, a kontaktirao sam o tome s dr. sc. Mirkom Oreškovićem. To navodim zato što mi je kolega, dosad mu to nisam rekao, dao dodatni poticaj i ohrabrenje. Naime, njegov je odgovor glasilo: "Sa svoje strane smatram obvezom prihvatiti poziv bez okolišanja".

Nakon toga sve je krenulo znatno lakše, slagala se kockica po kockica i došli smo do skupa s ukupno 28 pozvanih predavanja koja pokušavaju protumačiti kako je došlo do krize, kako se trenutno rješava i nude posebne projekte za oživljavanje graditeljstva.

Dakle, kriza u graditeljstvu problem je o kojem će u dva dana na ovom skupu raspravljati stručnjaci različitih struka, a osim građevinskih inženjera o toj će problematici govoriti kolege ekonomisti i pravnici. Na njih obično zaboravljamo kada nastojimo, što je nažalost dosta često, određene probleme rješavati kao da se radi samo o građevinskom projektu. U projektima danas ne sudjeluju samo građevinski inženjeri i svaki je veći pothvat nezamisliv i bez doprinosa ekonomista i pravnika. Stoga će se problematika krize na ovom skupu razmatrati sa svih strana, zapravo multidisciplinarno, a pokušat će se ponuditi i neka rješenja za poboljšanje zaista teške situacije. U posljednjih se pet godina znatno smanjio broj zaposlenih u graditeljstvu jer nema novih projekata i mnoge su tvrtke u predstečajnim postupcima za koje se ne zna kako će se okončati. Rijetke su tvrtke koje raspolažu nekom novom tehnologijom ili mogućim novim proizvodom koji bi bio zanimljiv za neka veća tržišta. Razlog je vrlo jednostavan jer glavnina naših tvrtki uopće nije poslovanje osmišljavala sa spoznajom da će nakon određenog broja uspješnih godina neizbježno doći razdoblje krize ili ulaganja u nove sektore. U Hrvatskoj je to poseban problem jer se razvijala samo cestogradnja i sve su tvrtke tome usmjeravale i prilagođavale svoje poslovanje. Preostali su sektori bili na marginama, a oni danas dobivaju sve više financijskih sredstava, uglavnom iz fondova Europske unije, a naše tvrtke su zatečene. Nemaju referencija, ni novih tehnologija ni stručnih kadrova u nekim sektorima, posebno u energetici i na željeznicama.

Nismo još uspjeli naučiti da napretka i konkurentnosti nema bez udruživanja i bez timskog rada. Razjedinjeni smo i ranjivi, a to se sve više uočava iz dana u dan. Referencije stečene na golemim projektima na našim autocestama, posebno tunelima i mostovima, već polako istječu tako da smo nespremni za veće poslove u regiji, a vjerojatno i nekonkurentni na natječajima koji bi u Hrvatskoj trebali uslijediti.

Iz dokumenata Europske unije može se

Prof. dr. sc. Stjepan Lakušić tijekom obraćanja sudionicima

iščitati da je Hrvatska regionalni lider u gradnji prometne infrastrukture. No čini se da bi bilo bolje da smo bili u zlatnoj sredini i da nismo imali toliko nagli rast. Takve pojave neminovno uzrokuju i nagli pad nakon čega je oporavak vrlo upitan. To je ujedno i potvrda da u nas nije bilo nikakve strategije razvoja jer da je postojala, sve se ovo danas ne bi dogodilo.

Današnji se svijet mijenja velikom brzinom i na globalnoj i na lokalnoj razini. U takvoj dinamičnoj situaciji mnogo toga ovisi o kreativnosti građevinskih inženjera jer inženjeri projektiraju, grade i održavaju građevine u svim područjima građevinarstva. Tako ujedno poboljšavamo životne i radne uvjete. Neka će znanja, vještine i stajališta biti prikazani u dva dana trajanja Foruma, a pokušat će se upozoriti i na veće i manje probleme te dobiti određene smjernice za poboljšanje trenutačnoga lošeg stanja.

Na *Saboru hrvatskih graditelja 2012* imali smo krilaticu – "Graditeljstvo – poluga razvoja". Smatram da bi to trebao biti temelj na kojem se može stvarati nacionalni program razvoja. Čitajući tekstove u knjizi *Izazovi u graditeljstvu* koja je priređena za ovaj skup može se vidjeti da se one zemlje koje su vodile posebnu brigu o građevinarstvu (Njemačka, Francuska, Nizozemska...) s mnogo manje teškoća nose s krizom u građevinarstvu.

Na kraju želim dodati samo još jednu činjenicu. Ulazak Hrvatske u Europsku uniju postavio je velik izazov našim nesprenim tvrtkama. Pitanje je kako se izboriti na tom velikom tržištu, ali i jesmo li uopće sposobni konkurirati za složenije zahvate i na međunarodnom tržištu i na poslovima u Hrvatskoj.

Nadam se da će svi sudionici skupa provesti dva ugodna dana u druženju s Hrvatskim savezom građevinskih inženjera i svojim aktivnostima svi zajedno nastojati što više pridonijeti građevinskoj struci u Hrvatskoj.